

ogfaa en Bind til de Forhaabningers Ligkiste, som jeg og mange Andre have knyttet til Ministerens Overtagelse af hans nuværende Embede. Jeg søger, som sagt, min Frygt for disse Sagers videre Skjebne i dette Spørgsmaal, og dersom det skulde blive virkeliggjort, vil jeg, som sagt, slet ingen Tillid have til Fremtiden, fordi jeg ikke troer, Ministeren vil kunne holde sig paa sin Plads overfor en saadan Kirkecommission. Men derimod, dersom Ministeren vilde frasælge den, eller dersom det skulde kunne lykkes, at Thinget nægte denne Bevilling, seer jeg med stor Tillid Fremtiden imøde for Folkekirken, og netop fordi vi have den høitagtede Minister paa den Plads, hvor han nu sidder. Derfor er det mit inderlige Ønske, at Kirkecommissionen ikke maa komme istand. Den høitagtede Minister staaer paa et saadant Trin i Landet og Kirken i det Hele taget, at han rolig kan tage Styrelsen i sin Haand, han behøver ikke saaledes at lade en Deel af sit Ansvar gaae over paa en Kirkecommission, Ministeren kan bære Ansvaret alene, og Rigsdagen skal vel vide at hjælpe ham frem paa den Vej; jeg er overbevist om at han — naar ikke Hænderne paa en eller anden Maade blive bundne paa en eller føre Kirken og Folket paa i christelig og kirkelig Henseende. Jeg har allerede ytret, at dette Forslag i det Hele taget gaar noget videre, end jeg oprindeligt havde besluttet, og det glæder mig, at Ordføreren for Forslagsstillerne ogsaa udtrykkelig har ytret, at han ikke uforsigtig holder paa dette Forslag, at han er tilbøielig til at gaar ind paa Endringer, og det er mit Ønske og Bøn, at den høitagtede Minister vil gjøre Sit til, at der kan blive Glæde i Folket og Kirken, og at han, om der end senere bliver nedsat en Kirkecommission, vil række Haanden til, at en Lov udkommer i den Retning, hvori dette Forslag gaar.

Naben: I det Hovedprincip, der ligger til Grund for nærværende Lovforslag, nemlig Menighedernes Deeltagethed i Valget af deres Præster, er jeg fuldstændig enig med de ærede Forslagsstillere; jeg troer, at en saadan Deeltagethed passer til vore frie Institutioner i andre Retninger, og jeg troer endvidere, at det

er et temmelig almindeligt Folkeønske. Ved de forskellige mange Forsamlinger, som i afvigte Aar have været afholdte trindt om i Landet, og hvor man har drøftet dette Spørgsmaal, har man været temmelig enig om dette Punkt; imedens man med Hensyn til de andre Hovedspørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om Frimenigheder indenfor Folkekirken og Kirkeforfatningen har været temmelig uenig, saa har der, saavidt mig bekendt, ikke været synderlig Uenighed om det Punkt, som her ligger for. Men et Andet er Maaden, hvorpaa Spørgsmaalet skal løses. Den Maade, her er foreslaaet, er efter min Anskuelse meget uheldig; jeg troer derimod, at den omvendte Maade vilde være den rigtige, nemlig: at Regjeringen indstillede og Menigheden valgte. Man har dog nogen Erfaring med Hensyn til denne Valgmaade, navnlig fra Slesvig, hvor den har været brugt den i umindelige Tider, og hvor Menighederne have sat megen Priis paa den. Naar den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har støttet sig til den Maade, hvorpaa Skolelærerembederne blive besatte her i Landet, og gjentagende har udtalt, at man var meget godt fornøjet med den og ganske vist ogsaa vilde blive det med Hensyn til Præstevalgene, maa jeg nedlægge en bestemt Indsigelse herimod. Jeg finder den, som sagt, meget uheldig. Er der Noget, som kan gjøre Skolelæreren fløv og ligegyldig for sin Livsgjerning, er det ganske vist den nugældende Kaldsmaade, der saa at sige stavnbinde ham til det Sted, hvor han engang er kommen hen. Er han ikke i Besiddelse af Connexioner, har han ikke Patroner, Fættene o. s. v., saa bliver det, han være saa dygtig og nidkær en Lærer, han være vil, næsten umuligt for ham at komme i Betragtning med Hensyn til Forsremmelse. Det kan ikke nytte, at man siger, at Sogneforstanderstaberne ere ikke saaledes eller tage ikke Tingen saaledes. Vi Mennekter ere jo, som den høitagtede Cultusminister har sagt, ikke saa gode, som vi burde være; naar Sogneforstanderne have Lovet med sig i dette Punkt, ville de ogsaa benytte den paa den af mig omtalte Maade. Det har været saaledes hidtil og bliver vel ogsaa saaledes i Fremtiden. Det er saaledes almindelig bekendt, at naar et Sogneforstan-